

משרד האוצר
MINISTRY OF FINANCE

DIRECTOR GENERAL

ז' אייר תשפ"ב
8 מאי 2022

המנהל הכללי

לכבוד :

יאיר פינס

מנכ"ל משרד ראש הממשלה

הנדון: חידוש היתר הרעלים לקצא"א

סימוכין : מכתבי מיום 10 בפברואר 2022, עתירת קצא"א מיום 3 במאי 2022

במכתבי בנושא מיום 10 בפברואר 2022, התרעתי כי המדיניות המסתמנת של המשרד להגנת הסביבה, לפיה המשרד יעשה שימוש בסמכויותיו הרגולטוריות מכח החוקים השונים, ובפרט חוק רישוי עסקים, חוק אוויר נקי וחוק חומרים מסוכנים, על מנת לשמור על שיקולים סביבתיים באופן המגביל ואף מונע פעילות כלכלית, כפי שזו התבטאה במדיניות "אפס סיכון במפרץ אילת" אך לפני שנה, ללא ההתחשבות הנדרשת ביחס להיבטים הכלכליים והמשקיים, היא מדיניות מסוכנת למשק הישראלי. לא זו בלבד שמדובר במתיחה עד תום של סמכויות המשרד, ואולי אף מעבר לכך, אלא שמדיניות זו אף יכולה לסכן את יכולת הפיתוח והאספקה של תשתיות חיוניות במשק ולפגוע בפעילות המשק הפרטי וביכולת של עסקים להסתמך על מדיניות שקולה ויציבה.

והנה, בימים אלו אנו עומדים בפני מקרה נוסף בו הממונה על חוק חומרים מסוכנים (להלן: "הממונה") קובעת תנאים בהיתר אשר מגבילים, לטענת קצא"א, את פעילותה הכלכלית, ואף יכולה לסכן את אספקת הדלקים ובפרט הגפ"מ למשק הישראלי. מבלי להתייחס לגופן של טענות קצא"א, הוספת תנאים רבים ומחמירים לרישיון של מפעיל עסק, ובפרט הגבלת מחזור הפעילות שלו לרמה נמוכה מהרמה הקיימת היום, היא הגבלה אשר לא סביר להטיל על עסק פעיל בעל רישיון מבלי להיוועץ עימו לפני כן על ההשלכות של המגבלות. יתרה מכך, כאשר מדובר בחברה בבעלות ממשלתית, אשר פעילותה מהווה תשתית לאומית של משק האנרגיה, והיא מהווה מקור בלעדי לאספקת חלק מהשירותים החיוניים להם זקוק המשק הישראלי, אין כל סבירות לייצר מגבלות כאמור מבלי לבוא בדין ודברים עם הגורמים הרלוונטיים, וביניהם מינהל הדלק במשרד האנרגיה האמון על משק הדלק, ומשרד האוצר, בכובעו כבעלים, כרגולטור של החברה וכמשרד מטה האמון, בין היתר, על שמירת היציבות המשקית, קידומו ופיתוחו.

על פי הנתונים אשר התקבלו לידינו מידי מינהל הדלק, המגבלות שיוטלו במסגרת ההיתר החדש על קצא"א, יש בהן כדי להביא לפגיעה ברציפות אספקת גפ"מ למשק הישראלי, לתעשייה ולמשקי הבית, או לחילופין להביא להגדלת ההסתמכות על ייצור מקומי של גפ"מ בישראל, על מנת לעמוד בצרכי המשק, וזאת בניגוד לעמדת הממשלה כפי שהיא באה לידי ביטוי בהחלטת ממשלה 1231 מיום 6 במרץ 2022 שעניינה **אסטרטגיה לפיתוח ולקידום מפרץ חיפה ותיקון החלטת ממשלה**.

באשר למגבלות על יבוא נפט גולמי, יש בהן כדי למנוע כמעט כל יבוא שאינו למכירה ישירה לשוק הישראלי ולבתי הזיקוק. מגבלות אלו עלולות להביא לעלייה ביוקר המחייה ובפרט במחירי הדלק, זאת על רקע המשבר הנוכחי; לפגיעה בפעילות בתי הזיקוק ואף לפגיעה ביכולת המשק להיערך למצבי חירום. בנוסף, ייתכן כי יש במגבלות אלו

כדי להטיל אילוצים תפעוליים אשר השלכותיהם לא נבחנו לעומק על ידי הממונה. כל זאת מבלי להתייחס לפגיעה הכלכלית בחברה, אשר נעשתה מבלי להתייעץ איתה או עם רשות החברות, ולפגיעה שיכולה להיות למגבלות אלו על יכולתה להמשיך ולעמוד בהתחייבויות עסקיות כלפי חברות זרות ומקומיות.

יתרה מזאת, השימוש אשר נטען כי הממונה עושה, בהקשר לאחד ממסופי הדלקים הבודדים בארץ, יש בו כדי לקבוע את תמהיל הדלקים במשק הישראלי באמצעות הגבלת ההיצע ואף להשפיע לשלילה על יכולתה של ממשלת ישראל להביא לפיתוח כלכלי במפרץ חיפה תוך שמירה על בטחון אנרגטי.

כידוע, בימים אלו מקדם המשרד להגנת הסביבה את הצעת חוק האקלים, ואנו חוששים שהמשרד יעשה שימוש בהיתרי הפליטה כדי לקבוע במקום שרת האנרגיה את תמהיל הדלקים במשק האנרגיה. עוד טענו כי אנו חוששים שהמשרד יעשה שימוש בהיתרי הפליטה באופן שיערער את הוודאות ויפגע באינטרס ההסתמכות של עסקים בישראל, ויביא לפגיעה ארוכת טווח בכלכלה. חששות אלו של משרדנו נענו על ידי אנשי המקצוע במשרד להגנת הסביבה כחששות שאינם ריאליים, שכן כיום המשרד לא עושה שימוש בסמכות זו בכל הנוגע לגזי חממה.

והנה, במקרה זה אנו רואים עוד דוגמא הממחישה את החשש העומד לפנינו – המשרד משתמש בסמכותו לתת היתרים באופן לא סביר במישור התיאום מול משרדי הממשלה הרלוונטיים נוכח ההשלכות האדירות של ההחלטה כאמור לעיל, ומבלי להידרש לאמור בהחלטת הממשלה מס' 223 מיום 01.08.2021 שכותרתה "ייעול הליכי הרגולציה במשרד להגנת הסביבה", מקום בו ניתן היה לצפות שהוא יפעל בהתאם להיתרי עבר ולתנאים הסביבתיים הקבועים בתכנית למתקן. המשרד משתמש בסמכויותיו באופן שקובע הלכה למעשה את תמהיל הדלקים במשק הישראלי, את כמות הדלקים, ומגביל את הפעילות הכלכלית ואת היבוא המקביל, וזאת באופן חד צדדי ללא כל תיאום, המתבקש בנסיבות אלו, עם משרדי הממשלה הרלוונטיים קיום המטרות הסביבתיות שאותן מקדם המשרד, בין אם במסגרת חוק האקלים או כל תכנית אחרת, חשובות ככל שיהיו, אינן יכולות להתעלם כליל מכל שיקול אחר תוך התגברות או השפעה ישירה על סמכות שאר שרי הממשלה.

ללא כל קשר לתוצאות העתירה שהגישה קצא"א בנושא, ונוכח ההשלכות המתוארות לעיל, נבקש לערוך דיון דחוף, בהשתתפות כלל הגורמים המקצועיים הרלוונטיים, על מנת לבחון את ההשלכות של שינוי תנאי היתר על משק הדלק הישראלי ועל פעילות החברה.

בכבוד רב,

רם בלינקוב

העתק:

גב' גלית כהן, מנכ"לית המשרד להגנת הסביבה

ד"ר רון מלכא, מנכ"ל משרד הכלכלה

מר ליאור שילת, מנכ"ל משרד האנרגיה

גב' מיכל רוזנבוים, מנהלת רשות החברות הממשלתיות

עו"ד מאיר לוי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט כלכלי)

מר יוגב גרדוס, הממונה על אגף התקציבים במשרד האוצר

עו"ד אסי מסינג, היועץ המשפטי במשרד האוצר

מר יהלי רוטנברג, החשב הכללי במשרד האוצר